

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף רוח וחברה
הפיקוח על התקשורת והקולנוע

תכנית הלימודים

**"תקשורת – עיתונות כתובה ומשודרת"
בהלימה לשעות ההוראה**

(התכנית תקפה להיבחנות בבחינות הבגרות במועד קיץ תשע"ד)

מפמ"ר תקשורת: דורית באלין

1 יח"ל 049104 מבוא לתקשורת המונים – תשע"ד

התוכנית המלאה ודברי הסבר למסמך זה ניתן לקרוא באתר הפקוח על הקולנוע והתקשורת שכתובתו :

http://cms.education.gov.il/educationcms/units/mazkirut_pedagogit/tikshoret/hodaotvei_dkunim/luachhodaot.htm

1

שעות בהתאם להלימה	נושאי הלימוד שיהיו כלולים בתוכנית הלימודים בשנה"ל תשע"ד	נושאי הלימוד
10 שעות (במקום 16 שעות)	<ul style="list-style-type: none"> מעמדי/סוגי תקשורת ומאפייניהם: בין אישית, המונים מרכיבי התהליך התקשורתי במודלים השונים מודלים של תקשורת: התפתחות אמצעי התקשורת בחברה : מודל היסטורי של התפתחות אמצעי עיתונות מודפסת, עיתונות מקוונת	נושא 1: יסודות תקשורת המונים
10 שעות	<ul style="list-style-type: none"> השפעה הגדרה ומאפיינים : הגדרת השפעה רמות השפעה: (יורד: טווח זמן ההשפעה) תפקידי התקשורת בחברה על פי התיאוריה המבנית תפקודית אסכולת קביעת סדר היום, אסכולת החברות תיאוריית אובדן הילדות	נושא 2: יסודות תיאורטיים לעיתונות הכתובה והמשודרת

<p>16 שעות (במקום 22 שעות)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • זכות הציבור לדעת, חופש הביטוי, חופש העיתונות • סוגי חדשות; • המטאפורות של התקשורת • ערכי החדשותיות • עניין לציבור מול עניין ציבורי בדיווח העיתונאי • מהם מקורות המידע של העיתונאי • אירוע מדיה • הצילום העיתונאי: <ul style="list-style-type: none"> • (יורד: העיתונות בישראל – ערכים בראי המשפט. מתוך המטאפורות של התקשורת: המתווכים. מבנה מערכת העיתון) <p>בחומר הלימוד של החמ"ד בנושא זה אין שינוי</p>	<p>נושא 3:</p> <p>עבודת העיתונאי בעיתונות הכתובה והמשודרת</p> <p>לתלמידי החמ"ד - אמצעי התקשורת הייחודיים למגזר הדתי והחרדי. (בנוסף)</p>
<p>16 שעות</p>	<ul style="list-style-type: none"> • מהי פרסומת • דרכי שכנוע / אמצעים רטוריים • השימוש בסטריאוטיפים בפרסומת • תוכן שיווקי – פרסום סמוי <p>(יורד: סוגי סטריאוטיפים)</p>	<p>נושא 4:</p> <p>תקשורת שכנועית / פרסומות (אינו חובה לתלמידי החמ"ד)</p>
<p>16 שעות (במקום 22 שעות)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • תוכניות מציאות <p>(יורד: טלנובלות או אופרות סבון ייצוגים בתקשורת)</p>	<p>נושא 5:</p> <p>שינוי שם נושא הפרק: מ" סוגות (ז'אנרים) בטלוויזיה" ל"סוגת תכנית המציאות בטלוויזיה"</p>
<p>6 שעות</p>	<p>בחומר הלימוד של החמ"ד בנושא זה אין שינוי</p>	<p>נושא 6:</p> <p>עבור החמ"ד שבת ותקשורת (ילמד במקום נושא מס' 4 – תקשורת שכנועית/ פרסומת)</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • שיטות לסיווג התחנות הלוויין הערביות • המאפיינים והיתרונות של השידור הלווייני הערבי • החסרונות של השידור הלווייני בעולם הערבי 	<p>נושא 7:</p> <p>עבור בחינוך הערבי והדרוזי ובדואי השידור הלווייני בעולם הערבי (הנושא נלמד במקום הפרק על הפרסומות)</p>

חשוב לציין: צמצום התכנים בתוכנית מאפשר למידה משמעותית יותר ומעמיקה.

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף רוח וחברה
הפיקוח על התקשורת והקולנוע

תכנית הלימודים

"תקשורת – עיתונות כתובה ומשודרת" בהלימה לשעות ההוראה

(התכנית תקפה להיבחנות בבחינות הבגרות במועד קיץ תשע"ד)

מפמ"ר תקשורת: דורית באלין

תקשורת – עיתונות כתובה ומשודרת 2 יח"ל – תשע"ד

סמל שאלון 040203

התוכנית המלאה ודברי הסבר למסמך זה ניתן לקרוא באתר הפקוח על הקולנוע והתקשורת שכתבתו:

http://cms.education.gov.il/educationcms/units/mazkirut_pedagogit/tikshoret/hodaotveid_kunim/luachhodaot.htm

3

שעות בהתאם להלימה	נושאי הלימוד שיהיו כלולים בתוכנית הלימודים בשנה"ל תשע"ד	נושא הלימודי
30 שעות	<ul style="list-style-type: none"> • חופש הביטוי מהו • ארבע (4) הצדקות (טעמים) לחופש הביטוי: • דגמי יחסי תקשורת - ממשל: • תקשורת מגויסת • (יורד - ההבדלים בין חוק לאתיקה) • מגבלות חופש הביטוי וחופש העיתונות • הגבלות חוקתיות: • (יורד - פקודת העיתונות) • אירועים, פסקי דין ומושגים הקשורים להגבלות חוקתיות: • הגבלות אתיות : אתיקה עיתונאית:	<u>נושא מס' 1 -</u> תקשורת ודמוקרטיה

	<p>לחמ"ד:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מהי הזכות לחופש ביטוי • ההבדלים בין רכילות, לשון הרע והוצאת שם רע בהלכה • מהו היזק ראייה בעבר ומהם השלכותיו בתקשורת. • ההבדל בין פסיקת בג"ץ "קול העם" לבין תפיסת ההלכה לזכות הציבור לדעת וצנעת הפרט. • הכללים לביטול איסור לשון הרע מפני החובה למנוע נזק. 	<p>לתלמידי החמ"ד:</p> <p>חופש הביטוי וגבולותיו בתפיסה היהודית</p>
30 שעות	<ul style="list-style-type: none"> • סוגי השפעה: המרה, עיצוב וחיזוק. • השפעות חזקות – כל יכולות: • השפעות מוגבלות: • השפעות חזקות מאוחרות: <p>תיאוריות:</p> <ul style="list-style-type: none"> • גישות ביקורתיות - ניאו מרקסיזם: תיאורית ההגמוניה, התיאוריה הפוליטית כלכלית, תיאורית פרנקפורט. 	<p>נושא מס' 2 -</p> <p>יסודות תיאורטיים</p>
24 שעות	<ul style="list-style-type: none"> • הכרת התפתחות מפת התקשורת הישראלית: • האינטרס הציבורי ריכוז הבעלויות בתקשורת והשלכותיו על הדמוקרטיה • ערוץ פרטי וערוץ ציבורי • אימפריאליזם תרבותי: • תקשורת אלטרנטיבית: ורשתות חברתיות, טוקבק, בלוג - יתרונות וחסרונות • המדיה החדשים 	<p>נושא מס' 3 -</p> <p>מפת התקשורת בישראל</p>
20 שעות	<ul style="list-style-type: none"> • כור ההיתוך, רב תרבותיות, ריבוי תרבויות • השתקפות החברה הישראלית: במדיה הויזואלית: חברה רב תרבותית. • רב תרבותיות בקולנוע הישראלי- • 4 שלבי הייצוג ע"פ קלארק 	<p>נושא מס' 4 -</p> <p>ייצוג ורב-תרבותיות במדיה הויזואלית הישראלית</p>

	<p><u>לחמ"ד:</u></p> <p>ייצוג החרדים בתקשורת החילונית וייצוג החילוניים בתקשורת החרדית (יורד : מאמר חובה</p> <p>ד"ר אשר כהן, על החיטוט</p> <p><u>מאמר רשות:</u></p> <p>דב אלבוים, חבורת הזבל וזוללי הסמים)</p>	<p><u>לתלמידי החמ"ד:</u></p> <p>ייצוג החרדים בתקשורת החילונית וייצוג החילוניים בתקשורת החרדית</p>
15 שעות	<p>בשיעור של תהליך ההפקה בתקשורת עוסקים בהפקות של סרטים תיעודיים. יש לשלב את הפרק הזה בלימודים המעשיים</p>	<p><u>נושא מס' 5 :</u></p> <p>הסרט התיעודי ודוקואקטיוזם</p>
16 שעות	<ul style="list-style-type: none"> ● 4 סיבות לריבוי האלימות במדיה ● ארבע תיאוריות על ההשפעות של האלימות בטלוויזיה על הפרט ועל החברה ● תסמונת "השערת העולם המפחיד והאכזר ● "הבניית מציאות אלימה" 	<p><u>נושא מס' 6 -</u></p> <p>אלימות בתקשורת</p>

חשוב לציין: צמצום התכנים והשעות בתוכנית מאפשר למידה משמעותית יותר ומעמיקה.